

The Abraham Arbesfeld Kollel Yom Rishon

Sunday Morning Learning Program for Men

WWW.KOLLELYOMRISHON.ORG

Avraham's Top 10

Mrs. Yael Goldfischer
ג' טבת תשע"ג • December 16th 2002
יום ח' לחנוכה

(1) **פרקי אבות פרק ה משנה ג** עשרה נסיונות נתנסה אברהם אבינו עליו השלום ועמד בכולם להודיע כמה חבתו של אברהם אבינו עליו השלום :

(2) **בראשית פרק כב (א)** וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וְהָאֱלֹקִים נִסְּהוּ אֶת-אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר אֵלָיו אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר הֲנִנִּי : (ב) וַיֹּאמֶר קַח-נָא אֶת-בְּנִךְ אֶת-יִחִידְךָ אֲשֶׁר-אַהַבְתָּ אֶת-יִצְחָק וְלֶךְ-לְךָ אֶל-אֶרֶץ הַמִּצְרַיִם וְהַעֲלֵהוּ שָׁם לְעֹלָה עַל אֶחָד הַהָרִים אֲשֶׁר אָמַר אֱלֹהִים :

מפרשי המשנה

(3) **רמב"ם** : העשרה נסיונות אשר נתנסה אברהם אבינו – כולם כתובים. הראשון – הגירות, והוא אומר יתעלה לו : +בראשית יב א +לך לך מארצך וממולדתך. והשני – הרעב אשר מצא בארץ כנען כאשר השתקע בארץ, וכבר יועד לו : +בראשית יב ב+ "ואעשך... ואברכך ואגדלה שמך", וזה נסיון גדול, והוא אומר : +בראשית יב י+ "ויהי רעב בארץ" וכו'. והנסיון השלישי – עשוק המצרים אותו בלקיחת שרה לפרעה. והרביעי – הלחמו בארבעה מלכים. והחמישי – לקחו הגר כשנואש מההולדה משרה. והששי – המילה, אשר צווה בה בשנות הזיקנה. והשביעי – עשוק מלך גרר אותו בלקיחת שרה גם כן. והשמיני – הרחקת הגר אחר היבנותו ממנה. והתשיעי – הרחקת בנו ישמעאל, והוא אמרו לו יתעלה : +בראשית כא יב+ "אל ירע בעיניך על הנער ועל אמתך", וכבר העיד הכתוב כמה קשה היה הדבר עליו : +בראשית כא יא+ "וירע הדבר מאד בעיני אברהם", אבל הוא קיים ציוויו יתעלה וגרשם. והעשירי – עקדת יצחק.

(4) **רבינו יונה** : עשרה נסיונות נתנסה אברהם אבינו ועמד בכלם – הראשון אור כשדים שהפלו נמרוד לכבשן האש וניצל וזה אינו מפורש בתורה ומדברי קבלה הוא ויש לנו רמז לדבר הזה מן התורה. שקודם פ' לך לך מארצך וממולדתך נזכר למעלה שני פעמים אור כשדים להודיע שבשביל אותו הנסיון שעמד בו הבטיחו השם ית' והביאו אל הארץ כמו שמצינו בנח כי מתחלה כתוב ונח מצא חן בעיני ה' ואחר כך פרשת אלה תולדות נח שניצל ממי המבול על כי מצא חן בעיניו. והשני שצווה לצאת מארצו שנאמר לך לך מארצך וממולדתך ועשה כן. והשלישי שנאמר ויהי רעב בארץ ואע"פ שהקב"ה הבטיח ואמר לו ונברכו בך כל משפחות האדמה כשהביא הרעב לא הרהר אחר מדותיו. הרביעי לקיחת שרה לפרעה. החמישי מלחמת ארבעה מלכים שבשלש מאות ושמונה עשר איש החזיק ובטח בהקב"ה ונעשה לו נס שניצל והציל אחיו וכל רכוש סדום ועמורה והיה סובל המקרים לטובתו ולזכותו. הששי – בן תשעים ותשע שנה בהמלו את בשר ערלתו שם עצמו בסכנת הזקנה וניצל. השביעי לקיחת שרה לאבימלך. השמיני כשגרש הגר וישמעאל בנו במצות ה' ואם הרע הדבר על אודות בנו קיים מצותו. התשיעי לעקידת יצחק בנו שכתוב בה עתה ידעתי כי ירא אלהים אתה וכי עד עכשו לא היה יודע והלא הכל גלוי וצפוי לפניו אלא כשנודע הדבר לבריות קורא הקב"ה בו כי עתה ידעתי כי ירא אלהים אתה ובא להודיענו כי יראת שמים גדולה מכל המצות שבתורה שבכל הנסיונות לא אמר לו כי ירא אלהים אתה חוץ מזו מפני שהיה הנסיון הגדול שבכלם כי לקח בנו להעלותו עולה. העשירי קבורת שרה. שנאמר לו קום התהלך בארץ לארכה ולרחבה כי לך אתננה. וכשמתה אשתו לא מצא מקום לקברה עד שקנאו ולא הרהר. להודיע כמה חבתו של אברהם אבינו היה מנסהו לגלות לבריות כי ירא אלהים ושלם בכל המדות :

(5) **מגן אבות לרשב"ץ** : עשרה נסיונות נתנסה אברהם אבינו הפירוש : לא הסכימו המדרשות במניינם אעפ"י שכולם מודים שהם עשרה. ובפרקי רבי אליעזר [פרק כו] מונה אותן : הראשון – כשנולד, אסרו נמרוד שלש עשרה שנה, שלא ראה שמש וירח. השני – שהפילו לכבשן האש ונצול, אחר שנטמן שלש שנים בכותא ושבע שנים בקרדו, וכן נזכר בפרק הספינה [ב"ב צא א] זה המאסר. השלישי – לך לך מארצך [בראשית יב א]. הרביעי – ויהי רעב בארץ [בראשית יב א], החמישי – יתוקח האשה בית פרעה [שם טו]. הששי – מלחמת המלכים כשנשבה לוט, השביעי – מעמד בין הבתרים. השמיני – מילה. התשיעי – גרש האמה' [שם כא י], וירע הדבר לאברהם [שם י]. העשירי – העקידה. וכן כתבם רבינו שלמה ז"ל [ד"ה עשרה]. ואני תמיה, למה לא נמנה לקיחת שרה בית אבימלך נסיון, כמו לקיחתה בית פרעה? ...

(6) **מסכתות קטנות מסכת אבות דרבי נתן נוסחא א פרק לג** : עשרה נסיונות נתנסה אברהם אבינו לפני הקב"ה ובכולן נמצא שלם. אלו הן שנים בלך לך. ב' בשני בניו. ב' בשתי נשיו. אחד עם המלכים. ואחד בין הבתרים. ואחד באור כשדים. ואחד בברית מילה. וכל כך למה כדי כשיבא אברהם אבינו ליטול שכרו ...

פרקי ר' אליעזר/רש"י	רבינו יונה	רמב"ם	Events in Avraham's life
X			נאסר י"ג שנים על ידי נמרד
X	X		כבשן האש
X	X	X	לך לך
X	X	X	רעב
X	X	X	מצרים – לקיחת שרה
X	X	X	מלחמת המלכים כשנשבה לוט
X			ברית בין הבתרים
		X	לקיחת הגר ולידת ישמעאל
X	X	X	ברית מילה
			הצלת לוט – סדם
	X	X	לקיחת שרה בגרר
X	X	X	גירוש הגר
		X	הרחקת ישמעאל
X	X	X	עקדת יצחק
	X		קבורת שרה

(7) בראשית פרק יא

(כו) וַיְחִי-תַרְחַ שְׁבַעִים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת-אַבְרָם אֶת-נַחֲוֹר אֶת-תַּרְחַ וְאֶת-הָרָן: (כז) וְאַלְהָה תּוֹלְדֹת תַּרְחַ תַּרְחַ הַוּלִיד אֶת-אַבְרָם אֶת-נַחֲוֹר וְאֶת-הָרָן וְהָרָן הוֹלִיד אֶת-לוֹט: (כח) וַיָּמָת הָרָן עַל-פְּנֵי תַרְחַ אָבִיו בְּאָרְץ מוֹלְדֹתוֹ בְּאוּר כְּשָׂדִים: (כט) וַיִּקַּח אַבְרָם וְנַחֲוֹר לָהֶם נָשִׁים שָׁם אֶשְׁת־אַבְרָם שָׂרִי וְשָׁם אֶשְׁת־נַחֲוֹר מְלֶכְהָ בַת-הָרָן אֲבִי-מְלֶכְהָ וְאָבִי יִסְכָּה: (ל) וַתְּהִי שָׂרִי עֲקָרָה אִין לָהּ נֶלֶד: (לא) וַיִּקַּח תַּרְחַם אֶת-אַבְרָם בְּנוֹ וְאֶת-לוֹט בְּנוֹ-הָרָן בְּנוֹ-בְּנוֹ וְאֶת שָׂרִי כַּלְתּוֹ אֶשְׁת־אַבְרָם בְּנוֹ וַיֵּצְאוּ אֹתָם מְאוּר כְּשָׂדִים לְלֶכֶת אֶרְצָה כְּנַעַן וַיָּבֵאוּ עַד-חָרָן וַיֵּשְׁבוּ שָׁם:

(8) בראשית פרק יב

(א) וַיֹּאמֶר הֲזֵנָה אֶל-אַבְרָם לֶךְ-לְךָ מֵאֶרֶץ וּמְוֹלְדֹתֶיךָ וּמִבֵּית אָבִיךָ אֶל-הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֶרְצֶה: (ב) וְאֶעֱשֶׂךָ לְגוֹי גָּדוֹל וְאֶבְרַכְךָ וְאֶגְדְּלָה שְׁמֶךָ וְהָיָה בְּרַכָּה:

Professor U. Cassuto: (with slight modification)

1.	לך לך	A	
2.	לקיחת שרה- מצרים	B	
3.	פרידת לוט	C	
4.	מלחמת המלכים והצלת לוט	D	
5.	ברית בין הבתרים*	E	
6.	ברית מילה ובשורת לידת יצחק	E	
7.	סדם והצלת לוט	D	
8.	לקיחת שרה- גרר	C	
9.	שליחת הגר וישמעאל	B	
10	עקדת יצחק	A	

(9) רמב"ן בראשית פרק כב פסוק א -והאלהים נסה את אברהם - ענין הנסיון הוא לדעתו, בעבור היות מעשה האדם רשות מוחלטת בידו, אם ירצה יעשה ואם לא ירצה לא יעשה, יקרא "נסיון" מצד המנוסה, אבל המנסה יתברך יצוה בו להוציא הדבר מן הכח אל הפועל, להיות לו שכר מעשה טוב לא שכר לב טוב בלבד. ודע כי השם צדיק יבחן (תהלים יא ה), כשהוא יודע בצדיק שיעשה רצונו וחפץ להצדיקו יצוה אותו בנסיון, ולא יבחן את הרשעים אשר לא ישמעו. והנה כל הנסיונות שבתורה לטובת המנוסה:

(10) ספר מורה הנבוכים חלק שלישי פרק כד דע כי כל נסיון שבא בתורה אין כונתו וענינו אלא כדי שידעו בני אדם מה שצריך להם לעשותו ומה שראוי להאמינו, וכאלו ענין הנסיון שיעשה מעשה אחד, אין הכוונה גוף המעשה ההוא אבל הכוונה שיהיה משל שילמדו ממנו וילכו אחריו, כאמרו לדעת הישכם אוהבים וגו' ואין פירושו שידע הש"י זה כי הוא כבר ידעו...